

Terugkoppeling Bijeenkomst gebruikerservaringen VSO/PrO Cito Special 2018

In dit document staat een terugkoppeling op een aantal gestelde vragen tijdens de Bijeenkomst gebruikerservaringen Cito Volgsysteem VSO/PrO, aangevuld met tips.

Opvragen en interpreteren van rapportages

Voor meer informatie over het interpreteren van de rapportages kun je gebruikmaken van de Kijkwijzers in hoofdstuk 3 van de handleiding in de toetsmap. Hier wordt ook de link met het handelen gelegd.

Voor meer informatie over hoe rapporten in het computerprogramma LOVS kunnen worden opgevraagd, raadpleeg je de Handleiding digitale toetsen op Cito Portal. In deze handleiding vind je eveneens informatie en tips over het interpreteren van de resultaten.

Eind april 2018 verwachten we een e-learning met uitleg over het opvragen en interpreteren van rapportages gereed te hebben. Op Cito Portal leest u tegen die tijd hoe u toegang krijgt tot de e-learning.

Koppeling naar leerroutes

Dagbesteding

De toetsen van het volgsysteem VSO Dagbesteding zijn afgestemd op de kerndoelen van het zml en sluiten aan op de bijbehorende leerlijnen die door de CED-groep en rekenboog.zml zijn opgesteld. Dit was een duidelijke wens van de scholen. Het toetsresultaat is zo handig te koppelen aan het handelen. Ca 80% van de scholen gebruikt de leerlijnen voor VSO Dagbesteding. Scholen die de leerlijnen niet gebruiken, kunnen gebruikmaken van de inhoudsverantwoording in de toetsmap en de aanvulling op Cito [Portal](#).

Arbeid/PrO

De toetsen voor VSO Arbeid/PrO zijn afgestemd op de kerndoelen voor VSO Arbeid. Daarnaast is er rekening gehouden met de referentieniveaus en met de kerndoelen voor het primair onderwijs, uitgewerkt in tussendoelen en leerlijnen. Op Cito [Portal](#) staat een tabel met voor Spelling en Rekenen-Wiskunde de (globale) koppeling naar de leerlijnen VSO Arbeid. Deze zijn gemaakt in samenwerking met CED-Groep. Voor Begrijpend lezen was een koppeling naar de leerlijn niet mogelijk.

Koppeling naar Volgsysteem voortgezet onderwijs

Bij de leerlingen met de hogere vaardigheidsscores kunt u bepalen met welk niveau op toets 1 uit het Cito Volgsysteem voor voortgezet onderwijs deze leerling te vergelijken is. Deze omzetting vindt u in de tabel 'koppeling VO/Arbeid' op Cito Portal. Hierbij worden de volgende niveaus gerapporteerd: BB+ (de + staat voor: met leerwondersteuning), BB, KB en GT. Wij adviseren om vanaf toets Arbeid *** naar deze koppeling te kijken. In deze toets komt de inhoud voldoende overeen met de inhoud van het aanbod in het vmbo.

Overwegingen bij overstap toetsen Dagbesteding naar Arbeid/PrO

Welke overwegingen kun je meenemen bij de overgang van de toetsen Dagbesteding naar Arbeid/PrO?

Bij de toets Dagbesteding Taal kunt u bij een vaardigheidsscore hoger dan 281 overwegen om de leerling een volgende keer een toets Arbeid/PrO voor te leggen. Naast de vaardigheidsscore is het van belang om rekening te houden met het verschil tussen inhoud en de vraagvorm van de toetsen. Bijvoorbeeld: de toetsen Dagbesteding Taal zijn gericht op het in kaart brengen van de mondelinge taalvaardigheid, terwijl de toetsen Taalverzorging en Begrijpend lezen gericht zijn op de schriftelijke taalvaardigheid. De toetsen Dagbesteding Taal zijn bovendien volledig auditief (en zonder geschreven teksten), terwijl de toetsen VSO Arbeid/PrO uit geschreven teksten bestaan.

Bij de toets Dagbesteding rekenen kunt u bij een vaardigheidsscore hoger dan 276 overwegen om een volgende keer de toets Arbeid/PrO Rekenen-Wiskunde voor te leggen. Ook hier speelt de vraagvorm van de toetsen een rol. Bij Dagbesteding Rekenen wordt de vraag voorgelezen en klikt de leerling op een plaatje, terwijl bij VSOArbeid/PrO de vraag uitgeschreven is. Bij deze toets kunnen de vragen worden voorgelezen. Een ander verschil is dat er naast meerkeuzevragen ook invulopgaven zijn, waarbij de leerling zelf het antwoord in moet typen. Houd daarnaast rekening met de aangeboden leerstof en de inhoud van de toetsen (zie ook de inhoudsverantwoording vanaf pag. 26 in de handleiding).

Spelling

Waarom wordt er bij de toetsen spelling WW en spelling NWW niet onder de <M6 of <M7 gerapporteerd? Hoe kunnen we wel in beeld krijgen op welk niveau een leerling ongeveer functioneert?

Bij Taalverzorging Spelling niet-werkwoorden kunnen alleen functioneringsniveaus vanaf M6 gerapporteerd worden. De toetsen Taalverzorging zijn namelijk gekoppeld aan de toetsen Taalverzorging voor het primair onderwijs; het onderdeel Spelling niet-werkwoorden is pas vanaf groep 6 beschikbaar. Wanneer een leerling dit niveau niet haalt, wordt < M6 gerapporteerd. Bij Taalverzorging Spelling werkwoorden kunnen om dezelfde reden alleen functioneringsniveaus vanaf M7 gerapporteerd worden. Wanneer een leerling dit niveau niet haalt, wordt < M7 gerapporteerd.

In het alternatief leerlingrapport en het alternatief groepsprofiel kun je aan de hand van de vaardigheidsscore zien hoever een leerling van M6 of M7 af zit en of er groei is. Door het opvragen van het antwoordenoverzicht leerling is het mogelijk om de toets van een leerling nader te analyseren. Welke categorieën beheerst een leerling wel, en wat vindt hij moeilijk?

Dyslexie

Hoe kunnen we de digitale toetsen Arbeid/PrO gebruiken voor leerlingen met dyslexie? Alleen de opgaven van de toetsen Rekenen-Wiskunde (Arbeid/PrO) kan de leerling laten voorlezen. De toetsen Begrijpend lezen en Taalverzorging hebben geen auditieve ondersteuning. Hier is bewust voor gekozen. Bij Begrijpend lezen, omdat het echt gaat om het begrijpen van *geschreven* teksten. Bij Taalverzorging zou het antwoord weggegeven kunnen worden als de opgaven voorgelezen worden. Op dit moment zijn er geen plannen om een speciale versie te maken voor leerlingen met dyslexie.

Rekenen

Heeft Cito ook toetsen met kale rekenopgaven?

Voor leerlingen met een zeer lage taalvaardigheid kan de rekentoets te talig zijn. Cito heeft een Rekentoets op niveau groep 3-8 met alleen kale opgaven, dat is de toets [Rekenen-Basisbewerkingen](#). Met de toetsen Rekenen-Basisbewerkingen zie je of de leerlingen kale opgaven vlot en goed uit het hoofd kunnen oplossen. Je gebruikt deze toetsen om vast te stellen of je extra aandacht moet besteden aan het automatiseren van de rekenvaardigheid. We hebben nog geen ervaringen gehoord van scholen voor VSO/PrO die deze toetsen gebruiken. Meer informatie kun je vinden op de website, waarop ook een (gratis) webinar staat. De link voor deze webinar staat onder 'meer informatie' op de webpagina. Als er daarna nog vragen, opmerkingen of twijfels zijn, neem gerust contact met ons op.

Praktijkchecks

Welk advies geeft Cito voor het gebruik van praktijkchecks?

Bij sommige leerlingen kan de vaardigheid in taal en rekenen in praktische situaties beter of juist slechter zijn dan wat hij op een digitale toets laat zien. Bij deze leerlingen kan de docent de vaardigheden in de praktijk observeren. De praktijkchecks zijn hiervoor een hulpmiddel. Op deze manier krijgt de docent aanwijzingen of de vaardigheid van een leerling in theorie past bij zijn vaardigheid in de praktijk. Door met een leerling in gesprek te gaan kan de docent achterhalen waar de leerling moeite mee heeft en, indien van toepassing, welke strategie hij toepast. Daarnaast geven de praktijkchecks inzicht in welke gebieden om extra aandacht vragen. Voor Dagbesteding Rekenen,

Arbeid Rekenen-Wiskunde en Arbeid Begrijpend lezen zijn er praktijkchecks. Voor Dagbesteding Taal zijn er observatielijsten om vaardigheden in praktische situaties in beeld te brengen. De praktijkchecks en observatielijsten leveren geen vaardigheidsscores, maar zijn vooral bedoeld om extra informatie te geven voor het handelen.

In welke andere situaties zijn de praktijkchecks geschikt om in te zetten?

- Als de leerling hoger/lager scoort dan verwacht
- Als de leerling te weinig groei doormaakt
- Als de leerling uitvalt op een specifieke categorie (bij RW)
- Als er meer informatie nodig is voor het stellen van passende leerdoelen
- Als er meer informatie nodig is in verband met (externe) stage

Gecombineerde leerlijnen Dagbesteding

Waarom komen uit de toetsen VSO Dagbesteding gecombineerde niveaus op de leerlijnen (zoals 3/4 en 5/6)?

De stappen tussen de verschillende niveaus op de leerlijnen zijn vrij klein. Ook zien we dat leerlingen dikwijls enkele doelen uit een hoger niveau wel beheersen en enkele doelen uit een lager niveau nog niet beheersen. Om deze reden is gekozen de vertaling naar niveaus op de leerlijnen iets ruimer te maken, namelijk in stappen van 2. Scoort een leerling niveau 3/4? Dan weet je dat je met name in de leerlijn bij niveau 3 en 4 kunt kijken welke doelen je de leerling aanbiedt.

Overig

Kunnen gegevens van papieren toetsen worden ingevoerd in het Computerprogramma LOVS?

Het is mogelijk om scores van papieren toetsen in het Computerprogramma LOVS in te voeren, bijvoorbeeld van de DMT. Hieronder volgt een korte uitleg.

- We gaan er vanuit dat de leerlingen al in het systeem staan.
- Onder "Beheer" kies je voor toetsen activeren.
- Daar selecteer je de juiste toets (DMT), let hierbij op de juiste uitgave (dit kun je in de copyright terugvinden).
- Dan ga je bij 'Plannen toetsen' de taak inplannen en maak je een inschatting van het functioneringsniveau dat er ongeveer bij hoort, dit i.v.m. de normering.
- Vervolgens kun je rechtsonder handmatig het aantal gelezen woorden en aantal fouten invoeren van max. 3 kaarten.

Vanaf groep M5/E5 kun je voor alleen kaart 3 kiezen, bij VSO is het advies om voor het meest betrouwbare resultaat alle drie de kaarten af te nemen.

Waarom is er geen doorgaande lijn in vaardigheidsscores tussen de toetsen Dagbesteding en Arbeid/Pro?

Om toetsresultaten te vertalen naar onderwijsaanbod is voor VSO Dagbesteding een koppeling naar leerlijnen het meest zinvol. Om deze reden is gekozen voor een koppeling van de toetsen naar niveaus op de leerlijnen. Daarnaast geldt dat een koppeling tussen de toetsen VSO Dagbesteding en de functioneringsniveaus niet mogelijk is. De inhoud van de toetsen VSO Dagbesteding is immers gebaseerd op de kerndoelen voor leerlingen voor zml/mg. De functioneringsniveaus sluiten aan bij het reguliere basisonderwijs, oftewel bij de kerndoelen voor het reguliere PO. De onderwerpen die in de toetsen VSO Dagbesteding voorkomen, en vooral de accenten die gelegd worden, verschillen met de opbouw van reguliere leerlijnen. Door deze verschillen is het niet mogelijk om alle items op een vaardigheidsschaal te zetten.

Werkplekmatcher

Hoe staat het met de Werkplekmatcher?

De Werkplekmatcher is klaar en is op Cito [Portal](#) te vinden, incl. een handleiding. Het is kosteloos te gebruiken voor gebruikers van de volgsystemen voor VSO/Pro. Op de website staat een filmpje over de [werkplekmatcher](#) waarin het hulpmiddel in het kort wordt toegelicht. Mocht u nog opmerkingen of vragen over dit hulpmiddel hebben, dan horen we het graag. Op Cito portal onder het kopje WPM vindt u het e-mailadres dat u kunt gebruiken. Wij zijn benieuwd naar uw ervaringen.